

FOGARAS ÉS VIDÉKE

Társadalmi, szépirodalmi és közgazdasági hetilap.

Előfizetési ár:
Helyben házhoz hordva, vidékre postán küldve:
Egész évre 8 Kor., félévre 4 K., 1/4 évre 2 K.
Egyes szám ára 16 fillér.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Szerkesztőség és kiadó-hivatal: Thierfeld D. könyvkereskedése.

A hirdetések díját jutányosan számítjuk.
Nyílt tér: soronként 20 fill.
Hirdetések és Nyílt tér díja előre fizetendő
Kéziratokat nem adunk vissza.

Kulturpalotát Fogarasnak!

Irta: HALMY GYULA.

Hangzatos cím! Nagy dolog! Elérhetetlen! Nevetséges! . . .

Ezek az epthiteton ornanszok röpöködnek, mint valami szines stájeraké-
ták — maró gonyként — a párás
novemberi levegőben!

A „Hirkürt, a Lloyd“ megint nagy
fába vágta a fejszét, mondogatják a
szkeptikusok!

Nem is jó volna, ha minden ember
egy huron pendülne, hiszen ellentéteken
épül fel a tudomány, az élet, a társa-
dalomban is ellentéteket látunk, habár
ott az eredőket egy pontban kell egyesí-
teni, mint azt főispánunk és főispánunk
egyesítették a f. hó 4-én tartott vörös-
keresztes pikniken a vármegyeháza nagy
termében.

Ugy-e bár szépen összesimult ott a
magyar, román és szász viselet s
éppen a megye első emberei a főis-
páni pár — nagyon helyesen és bölösen
— lerombolták azt a válaszfalat, ame-
lyet műnyelven: társadalmi disszo-
nanciának neveznek! Mintha csak
azt a szállóigét röpitette volna világgá
a főispáni pár, hogy: „Törjön össze
itt minden rut bilincs, Hogy Fogara-
son ur és szolga nincs!“ Igen mindnyá-
jan egyenlők, egy testvérek vagyunk,
az a magyar, az a román, vagy az
a szász!

Ezzel a centralizációval le van rom-
bolva a chinai fal, meg van teremve a
társadalmi béke!

Tehát nagyjelentőségű nap ez a
november 4-ike! Vörös betűkkel kell meg-
örökíteniünk ezt a napot Fogaras társa-
dalmában, helyi színezetű, lokálpatriotisz-
tikus érzelmű kalendáriumainkban!

Az ut ki van jelölve, mintegy óriási
mértföldmutató. Világító torony ez Fogaras
társadalmának zajduló tengerén! Széll
József főispán és kedves felesége a bájos
méltóságos asszony, jelölte ki az utat,
mely a békéhez, a harmoniához vezet.

Valami rendkívüli, szokatlan, és új
vott ebben a piknikben, nem mindennapi
de annál szebb volt azután a három-
féle szint egy teremben, éppen a
vármegye termében együtt: összpontosítva
láthatni!

Ez a piknik manővert, sőt háborut
üzent a „discordiának“ s megteremtette
a: „concordiát!“

S mi megragadjuk ezt a rózsás
pikniki hangulatot s tovább megyünk
még egy lépéssel.

Ha már együtt ettünk, ittünk a
pikniken, együtt élvezhetnénk a kultur-
palotában is, mert a művészetnek ami
internacionális, nincs csarnoka még mind
ez ideig Fogarason.

Ez a palota ám pénzbe kerül, az
igaz, de hogyan gondolnánk mi ennek a
megvalósítását?

A város adna hozzá, illetve a pa-
lota alá telket; mert hiszen van a vá-
rosnak ugyis olyan sok értéktelen rozoga
háza, ami vajmi csekély hasznot hoz s
nem érdemes ráköltetni a tataroztatására
annyit, mint a mennyi a költségvetés-
ben a papíron van, hiszen úgy se ér
annyit! A kaszinó pedig évenként úgy
is fizet házbért, hát ezt a házbérösszeget
reá lehetne fordítani a kulturpalota föl-
építésére fölveendő szükséges összeg tör-
lesztésére és lenne a kaszinónak végle-
ges megfelelő szép helyisége végre.

Végelemzésben tekintve a dolgot

végre-valahára úgy is meg kell változ-
nia Fogaras társadalmi fölfogásának, ha
közmuvelődési intézményeink nagyobb
sikerét kívánjuk. Rá kell vezetni a szét-
huzó társadalmat a november negyedik
piknik consonanciájára, hogy ezután bü-
nek bélyegezze mindazok indolenciáját
és szükkeblüségét, akik tehetségük ellenére
a közcélra nem áldoznak.

Meg kellene teremteni Fogarason
a: progresszív kulturális adót!

A legjobb forma pedig az volna,
ha Fogaras polgárai, akik egy hazának,
egy városnak a gyermekei, akiknek itt
élniök, de halniök is kell, ne külön-
külön, nemzetiségek és felekezetek, egyesü-
letek és testületek szerint fizetnék a tag-
díjat, ami igazán horribilis kényszeradó,
hanem csak egy díjat fizetnének, az ugy-
nevezett kulturális progresszív adót, de ezt
azután a jövedelem és vagyon arányában
rónák ki.

Itt van például most, dec. elején
jönnek a színészek is, azok kénytelenek,
mint az utolsó komédiások üres, sörös-
hordók tetején épített színpadon előadni
a szebbnél-szebb drámákat, megfelelő
hely hiányában, hát mi nem szégyel-
jük ezt? Hiszen ezzel a művészet ideál-
ját, a nemzeti génuszt valósággal a
posványba rántjuk!

Ennek a kulturpalotának a létesí-
tésén, de más egyebben is nagynevű kép-
viselőnknek: Mikszáth Kálmánnak kellene
fáradoznia. Neki kellene a zászlót ki-
bontania minden téren.

Hát nem szégyenli ő azt a rémsé-
ges indolenciát, amelyben huszonöt év
óta leledzik mint Fogaras képviselője?!
Az irótoll és a politika kizárják

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testsúlyt, megszü-
nteti a köhögést, váladékot, éjjeli izzadást.

Tüdőbetegségek, hurutok, számar- köhögés, skrofulózis, influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mint hogy értéktelen utánzatokat is kínálnak, kérjen mindenkor
„Roche“ eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc)

„Roche“

Kapható orvosi rendelésre a gyógyszerárak-
ban. — Ára üvegenként 4.— korona.

egymást. Távolra esnek egymástól. A politikusnak itt kellene lennie Fogarason, igen de az író toll szárnya fölviszi ám a muzsa kegyeltjét a Csimborasszó tetejére, vagy a Parnassusra, a Helikonra. *Jókai Mór, Vadnai Károly* is jó írók voltak, de rossz politikusok.

Az író-toll a csendes magányt szereti, a politikus pedig a világ zaját. Félre kellene tehát Mikszáthnak állania a reális küzdőtérrel, hogy ne gyönyörködjen az üres mandátumban, hanem mondjon le róla úgy, mint nagyobb író-társa: *Herczeg Ferenc* s maradjon meg az íróasztal mellett.

Fogaras ma már a tettek mezeje lett, tehát reális embert kíván, aki segítőtje, jobb keze lenne az agilis főispánnak, kísérelve őt nem úgy mint az árnyék csak jó, hanem rossz időben is — egy szóval a küzdelmes, nehéz napokban, mert a képviselőnek dolgoznia is kell ám, nemcsak a gázsit fölzsedegetni „ingyér!” Azt hisszük, hogy választói is kiábrándultak már a „félcsizmából” és méltán is. Fogarasnak tetterős, erélyes főispánja van ma már, aki mellé méltó képviselő is kell. Bizonyára, ha agilis képviselőnk volna, azóta már dohánygyár is lenne Fogarason!

No de ne csüggedjünk, bizzunk s reméljünk, mert főispánunk égise alatti fölépítjük még a *kulturpalotát* is Fogarason!

Fogaras körülbelül hatszázötven éve már, hogy fennáll s geográfiai pontot

alkot. Hatszázötven év már elegendő idő lett volna arra, hogy fejlődjen, terjeszkedjen s más nagyobb városok sorába lépjen; de nagy baja volt mindig az, hogy amit pár évi békés együttműködéssel megteremtett, azt elrontotta, a levegőbe robbantotta a viszálykodás, az egyenetlenkedés, széthuzás, marakodás démona!

Most a *főispáni pár* jó utra terelte a társadalmat s ne is térjen le erről, amelyre az van fölírva: *ego sum via, veritas et vita!* Építsük tehát azt a *kultur palotát* közös költségen, egyesült erővel, mert Fogaras népe is csak annyit ér, mint a mennyi emléket tud felmutatni az utókor számára.

Őszi közgyűlés.

Folytatás és vége.

Kevésbé fontos megyei keblü ügyek tárgyalása után a községi ügyek lettek előterjesztve. Besimbák, Luca községek kölesönök felvételét határozták el, Ujtohán, Ósinka, Alsóárpás községek ingatlanok vásárlását, részben pedig községi ingatlanok kicserélését határozták el, a bemutatott határozatokat a közgyűlés jóváhagyta.

Fogaras várost érdeklően következő határozatok kerültek szőnyegre. egy városi számvevői állás ujjoná rendszeresítése iránt a városi közsegélyezésről, a községi kötelekbe való felvételről szóló és a lakbér szabályrendelet nemkülömben is a tércocsi iparról és annak gyakorlatáról szóló szabályrendelet. Daubel Adolf volt fogarasi községi írnok részére adott 200 korona végkielégítési Kiss Árpád rendőrkapitány részére megszávozott 300 korona ruhatálatány a „vörös-

kereszt egyesület” „ápolónője” fentartási költségeihez leendő hozzájárulás tárgyában, továbbá a városi árvaszékhez egy vasszekrény beszerzése tárgyában a Jakab Antalné pótagó adója törlése tárgyában, Kiss Árpád városi rendőrkapitány részére 30 korona bérkocsi átalány megszavazása iránt hozott határozatok, melyeket a közgyűlés vita nélkül jóvá hagyott.

Egy kis vita keletkezett a fogarasi hatósági husszék felállításának kérdésében. E tárgynál dr. Senchea János biz. tag indítványozza, hogy a város határozata hagyassék helyben.

Ezzel szemben Dr. Kaufmann György biz. tag. kifejti, hogy a husarak csökkentése érdekében azzal, ha hatósági husszék fel is állíthatnák semmi sem lesz elesve, mert a hatósági husszékben, a miniszteri rendeletek értelmében csak a selejtes, beteges hus lesz eladva és ezt a publikum aligha fogja vásárolni, csak úgy volna értelme hogy a város költségeibe bocsátkozzék ha a hatósági husszéken kívül egy hatósági hentes üzletet is létesítené a város, mert csak ez utóbbiban volna lehetséges, egészséges és olyan előrendű húst elárúsítani, a milyent az intelligensebb publikum is megvásárolna. Dr. Senchea hivatkozik arra, hogy Versec, Lugos, Brassó, és más városokban is van hatóság, husszék és ott nagyon jól bevált ez intézmény, hivatkozik egyébiránt Patak Manó kir. állatorvos szakvéleményére is, melyet az iratok között bárki megtalálhat.

Balla Károly bizottsági tag kifejti, hogy akkor nem hatósági husszék, hanem városi mészárszék kellene létesíteni, a mi azonban sok költséggel járhat.

Végül a közgyűlés elhatározta, hogy a város határozatát megváltoztatja és utasítást ad részletes adatok beszerzésére és az ügy kellő előkészítése után újabb határozat hozására.

TÁRCA

Turáni induló.

Mi vagyunk a rónán járók
Soha napján meg nem állók
Lég fia, röpke rárók,
Messze mezőn szerte szállók.

Huj, huj, huj!

Szolgánk jámbor, népünk pártos,
Széltől ellett ménünk táltos,
Varju, holló ránk kiáltoz,
Könnyű nyilunk visszazáldos

Huj, huj, huj!

Rabjaink a barmot hajtják,
Szolgáink a sátrat hordják,
Lányaink a hálót földják,
Fiaink a lovat tartják.

Huj, huj, huj!

Sátrunkat csak seprűszárral
Nem kerítjük azt mi zárral,
Mégis nyusztal, dús bazárral,
Vetekedünk a kozárral.

Huj, huj, huj!

Igy élünk mi, népet fosztván,
Földjeinket fel nem osztván,
Széles üngünk szelet usztván
Riadunk a rémes pusztán:

Huj, huj, huj!

Rátörünk az ellenségre,

Úgy teszünk szert feleségre,
Ha nem lelünk ellenségre,
Nézünk a csillagos égre.

Huj, huj, huj!

Sok csodát az égen látunk,
Sok arany csodát imádunk,
Kútfejeknél törvényt látunk,
Isten napja süti látunk,

Huj, huj, huj!

Kőházakkal, vértés haddal,
Mit törődünk napnyugattal?
Zabolátlan akarattal
Virradunk mi virradattal.

Huj, huj, huj!

Rajta széllal, zivatarral,
Haj szabir az onugorral,
Hajrá hét törzs hét magyarral,
Nyolcadikkal, mord kabarral!

Huj, huj, huj!

Egy probléma.*

Az életből ellette: Szeremley Császár Ákos.

(Személyek: Boronkay Béla főhadnagy és János, a tisztiszolga; Később: Veniczey Tamás főhadnagy és Oltvay Tibor hadnagy. Színhely: Boronkay legénylakása. Az első képben Boronkay íróasztala előtt ül és ír. Előtte kétfelől halomra hányt levelek. János a közepén asztalt terít, majd hideg ételeket és palacokokat rak föl.)

* Minden jog fenntartva.

Boronkay: Eridj, hozz egy néhány le-
vélbélyeg, 2 frt. áru elég lesz (odadobja
a pénztárcáját.)

János: (el.)

Boronkay: (a leveleit rakosgatja, egyet
különösen hosszasan tart a kezében, azután
kihuz egy fiókot és a leveleket nagy gond-
dal rakja be.)

— Igy, ezzel rendben vagyunk.

(Az ajtón kopogás, belép Veniczey és
Oltvay, majd János, ki a pénztárcát és a
bélyegeket szó nélkül az asztalra teszi. Bo-
ronkay eközben üdvözlő és helyet kínálja a
tiszteket, azután Jánoshoz.)

— Mindent elvégeztem fiam? Örvendek.
Legyen egy jó napod és Julcsának mondd
meg, hogy csókolatom. (Odaad neki egy
10 koronás aranyat.) No eridj.

János (kezet akar csókolni, de gyöngéd
pofont kap és el.)

Boronkay: Látjátok, ez a bikfic vö-
lőgény, mi meg korhelykedünk és nagyokat
söhajtuk közbe-közbe . . . a fene tudja
miért? (Oltvayhoz) Te Tibor, te még gyerek
vagy — vigyázz, ne számárokod el a dol-
got, mert nem élet az élet aszony nélkül.
Ezen az utolsó estén igérd meg nekem, hogy
ebben az egy dologban nem fogsz léhaskodni.

Oltvay: Ha nem fogná fel ilyen tra-
gikusán a dolgot, akkor mondanék rá vala-
mit, de hogy az utolsó estét emlegeted,
mert holnap véletlenül párhajod lesz, az kér-
lek . . . az kérlek, nevétséges. Megengedj,
nekem úgy tetszik, te félsz.

A fogarasi rendőrkapitány által beadott fellebbezésre helybenhagyta a város azon határozatát, hol egy új rendőrkapitányi és új rendőrfogalmazói állás szervezését feleslegesnek mondotta ki, mert a közgyűlés is szükségfelettinek tartja újabb állások szervezését.

Örvendetes jelenségként konstatalható, hogy az új népiskolai törvény végrehajtása máris eredménnyel jár vármegyénkben, mert már Lissza, Reusor, Nagyvajdafa, Kucsuláta, Bráza községekben az állami iskolák szervezése került napirendre, mely községi határozatokat a közgyűlés jóváhagyva, az állami iskolák nemsokára ezen községekben megkezdhetik működésüket.

A magánosok kérései csekélyebb jelentőségűek lévén felsorolásuk fölösleges volna.

A közgyűlést a tagok lelkes éljenzése mellett zárta be az elnök, miután előbb a közgyűlés jegyzőkönyvének hitelesítése megtörtént.

A szövetkezeti mozgalom előkészítése Fogarasvármegyében.

(Sz. Cs. A.) A végvidékek sajátos jellege, hogy eszmék és irányok följajló hullámgyűrűi csak lankadva és elkésve érkeznek határaikhoz. Ha ma egy nótá fölhangozik az Alföld szíve tájára, a honi szellő fölkapja, elviszi az országba mindenfelé; de mire idáig ér: más a szava, dallama . . . és ezt is csak igen-igen kevesen értik meg.

Panaszkodjunk-e e fölött? Nevetséges volna, mert az anyag egy elemi törvényével állunk szemben, mely az anyagfölöttiekben is érvényesíti hatását,

de nem anélkül, hogy egy értékes tanulsággal ne szolgálna nekünk: *Ha több fényt, több meleget akarunk kapni, igyekezzünk közelebb elhelyezkedni a közgyűrűk sorában!*

Lehetséges-e ez? Földrajzilag bizonyára nem változtathatjuk meg vidékünk fekvését, de a kulturában a honpolgári összetartozás érzete, az olthatatlan vágy fölbresztése a tudás, művelődés és a társadalmi mozgalmakban való részvétel iránt *Fogarast már is közelebb vitte az ország szívéhez*, mint nem egy földrajzilag közelebb fekvő vidékét. Van valami fölemelő abban, hogy ugyanazon a napon, midőn Budapesten, a Rákóczy-uti temetőbe perselyek nyílnak meg, ugyanazon a napon, zimankós, esővert éjszakán itt is adakozásra nyílnak a szívek, hogy egy emberbaráti intézmény, a Vöröskereszt egyesület itt is közös társadalmi munkára szólítja a lakosság legszélsőbb rétegeit; hogy a szabad lyceum itt is megalakult és erélyes munkásságot folytat stb. stb. . . mert ki nem fogynék azoknak a bizonyítékoknak a felsorolásából, hogy Fogarason kulturképes, erős magyarság van és bár öntudatos, de kulturigényekben a társadalmi munkálkodás terén szívesen összeforradó nemzetiségek.

Annál inkább szembeötlök, hogy a gazdatársadalmi mozgalmak itt és a vidéken alig-alig jutnak érvényre s csak a néhány nagy vezérmunkás, *Károlyi Sándor gróf* minapi szoborleleplezése és a

serlegavatás adja nekünk is kezünkbe a tollat, hogy e hasábokon eszméink hirdetésével áldozzunk az ő emlékezetének.

Illelnek, hogy egyéniségéről, terveiről és munkásságáról bővebben szóljak, de hagyjuk ezt!

Szerte e hazában milliók áldják a nevét és jön az idő, midőn a nagy honalapítók, Kossuth, Széchenyi, Eötvös neveivel egysorban említjük az övét, ki Széchenyivel egy nyomdokon, *gazdasági téren* akarta ismét felemelni a nemzetet.

Nagy lelke tán háborgó tengert látott maga előtt, hajótörötteket s köztük az elbukott magyart, amint új hazát keres magának . . . idegenbe, szavát nem értő nép között. Ki tudja, hogy volt . . . de följegyezték róla, hogy a milliók ura álmatlan éjszakákat töltött selyem párnáin, mert látnia kellett, hogy a tulajdonképpeni nemzetfenntartó elem, a *kisbirtokos parasztság*, a maga végtelen jóhiszeműségével és szomorú tudatlanságával nem tud megállani ama kiméletlenül ádáz tusában, amit a *szabadverseny* jegyében folytatnak ellene lelkiismeretlen elemek.

Töprengései eszméket szültek, eszméi intézményeket s egy szakadatlanul munkás élet során megérhető, hogy látta virulni alkotásait, melyek a *szövetkezés* eszméjének jegyében ma már egy óriási hálózatot képeznek. Kettős és mindenképpen üdvös célt szolgálnak ezek: *Megadják a kis gazdasági erőeknek a tömörülés által a nagy tőke minden előnyét,*

Boronkay: Tacsó!!!

Oltvai: (ültéből fölpattan.)

Veniczey: (békítőleg tárja feljűk a karjait.)

— De ugyan . . .

Oltvai: (halálsápadtan, mereven.)

— Nem azért jöttem hozzád, hogy sértegess . . .

Boronkay: (fölláll.) Azt nem fiam, de egy kissé a fejedet megmosni nem ártana, mert korodhoz képest tulságosan is gyerek vagy. No nyujtsd a kezedet és hallgasd meg, amit mondok, mert azért kérettelek ide, hogy mondandóim vannak — fontos mondandóim.

(Oltvai kezét nyujt és mindketten leülnek, koccintanak, isznak.)

Meg kell értenetek, hogy a holnapi párbaj sokkal komolyabb, mint a mi hétköznapi paszióink. Hiszen pisztolypárbajról van szó és Zoltáni a hadsereg legjobb céllövőinek egyike: Neki találnia kell, nekem — *nem szabad.*

Oltvai: No hallod . . . ?

Veniczey: Tudom. — Ez a párbaj egyike a legkülönösebb históriáknak és nekem itt olyan észleleteim vannak, melyek a lehető legkedvezőtlenebb színben tüntetik fel a te eljárásodat, Béla. Nekem látnom kellett azt, hogy te Zoltánival mindig a legjobb egyetértésben éltél, sőt te egyidőben sűrűn kerestél a barátságát. Azután egyszerre megfordult minden, kezdted piszkálni, bosszantgatni, pedig ez neked soha, senkivel szemben sem

volt természeted, Béla. Egyszer aztán belekötöttél, összekülönböztetted, de a dolgot még mindig a legsimábban lehetett volna elintézni, te azonban módot és alkalmat találtál rá, hogy a veséig elmérgesítsd. Szóval: a párbajt te idézted elő, sőt megfontolt esatározással vezetted be és annyira vitted, hogy Zoltáni holnap a legádázabb ellenfélként áll veled szemben. Mi ez . . . ? — Neked tudnod kellett azt, hogy Zoltánival nem viv hatsz kardpárbajt, mert ő világbajnok, neked meg mesteri okleveled sincs; de tudtad azt is, hogy Zoltáni a céllövésben is mester. Mi ez . . . ? Még egyszer kérdelem, hogy mi ez . . . ? Magyarázattal tartozol.

Boronkay: (hallgat.)

Veniczey: Valakinek, aki téged soha semmivel sem bántott, aki maga a megtestesült becsületesség, szivesség, barátság, jóindulat . . . aki minden kiválósága dacára, sőt tán éppen azért, még a légynek sem tudna ártani — fegyvert adni a kezébe, és belekergetni őt, hogy legyen a gyilkosod . . . Hát van Istened neked ?

Boronkay: Elég volt Tamás. Vallani fogok, de . . . (hevesen megragadja Veniczei kezét, majd az Oltvayt is) bajtársi kezet reá, hogy amit hallani fogtok, az a kimondott szóval egy pillanatban el is van temetve.

Hát igen . . . olyanformán van a dolog, amint te előadtad, Tamás. Lehet, hogy elítéltem, de tudod . . . nekem már minden mindegy. Hallgassatok meg.

Tudnotok kell, hogy a hitelezőim már a legszorosabbra vonták nyakam körül a hurkot és az adósságom sokkal nagyobb, hogysem a kifizetésére valaha is gondolhatnék. De nem ez a fő: Szerencsétlenné tettem egy leányt, akit nem vehetek el, ha meg a rangomról lemondanék, nem tudnám eltartani. Most ezt a leányt kéri. Kéri egy derék iparos. Igazán derék, igazán jóra való ember, akit szívig-vérig ismerem, mert altiszt volt a kezem alatt és mondhatom, hogy megbízom benne. De ennek az embernek szüksége volna vagy tízezer koronára, hogy üzletet nyithasson.

Van egy biztosítási kötvényem, ha meghalok, 20,000 kor. fizetnek ki rá, ha öngyilkos lennék — semmit. (Az iróasztalhoz lép, kihuz egy fiókot.) A leveleim itt vannak, a kötvényem is itt van (a tiszték megdöbbenve állják körül) Tamás! Ezeket a gondjaidra bízom. Tudjátok, a kötvényben szó volt a párbajról is, de ezt a passust töröltettem, igaz, hogy drágán, mert 50%-al kellett magasabb biztosítási díjat fizetnem, pedig akkor . . . akkor még nem volt meg ez az ötletem.

Oltvai: Ah . . . Ez az ötlet . . . ez vad, szörnyű, kótséges . . .

Veniczey: . . . de nemes és — ne tudja bűnül az én jó Istenem — Béla, nemes barátom! Ehhez a szörnyű, ehhez a rettenetes elhatározáshoz én csak gratulálni tudok, de azért nem bucsuzom tőled, mert az Isten végtelenül bölcs, irgalmas és kőgyelmes . . .

másrészt érdekeiknek megfelelő képviseletet biztosítanak.

Ez az, ami a homloktérben áll, de sokkal fontosabb benne egy lappangó eszme, hogy t. i. kinyitja az emberek szemét, megismerteti a haladás intézményeivel a kultúra áldásaival, vágyat önt beléjük a művelődés iránt és öntudatra ébresztve a csüggedőket, odakiált nekik: *Fogjatok kezet, segítetek magatokon s segít az Isten!*

Ez az erkölcsi és népművelési mozzanat az, ami a hallhatatlan alapító nevével történelmünk lapjai közé sorolja. Alkotásai ma még tán itt-ott kudarcot vallanak, de eszéje él, terjedni és minden akarás fölött győzedelmeskedni fog, mert erkölcsi erő rejlik benne.

Sajnos, a kezdet nehéz, hiszen ezer érdek szegődik ezen intézmények ellen és maguknak az érdekelteknek sorában is van egy hatalmas ellensége a: közügy és a tudatlanság!

Annál nagyobb öröm rejlik tehát abban, hogy a fogarasmegyei ált. tanítóegyesület felismerte, hogy ebben a munkában a népművelés és művelődés hivatásos bajnokainak, a tanítóknak kell előjárniuk. Meg kell törni azt a közönyt, lerombolni a tudatlanság durva falait!

Értesülésünk szerint a tanítóegyesület választmányja f. hó 15-iki ülésében azt a tárgyat kívánja megvitatni s ezzel a kir. tanfelügyelő kinevezését sokkal szebb keretben ünnepegni meg, mintha a hivatalos szónoklatok utvesztőjében merülne el, mert vármegyénkben egy messzijövőbe

A viszontlátásra! (Kezet fognak.)

Oltvány: Jó éjszakát!

Az írónak, ha egy problémát ad föl, kötelessége a megoldással is szolgálni, de a kik erkölcsi vagy lélektani megoldást keresnek, azok azt a saját gondolatvilágukban fogják megtalálni s így az én nézetemre szükségük sincsen. Ezek számára csak azt jegyzem meg, hogy a probléma kettős: 1. Lélektanilag indokolt és erkölcsileg helyes vagy legalább menthető-e Boronkay eltökélése. 2. Helyes-e a két tiszt magatartása, hogy t. i. nem avatkoztak bele a dologba?

Lesznek persze olvasóim között olyanok is, akik a megoldást az eseményekben keresik s talán megvonják szives jóindulatukat tőlem, ha nem tudok más megoldást találni, mint hogy a Boronkay végzetes szándéka betelt és nagyon, de nagyon szép temetése volt katonamuzsikával. Ezek számára tehát legyen szabad felvonultatni a Deus ex machinát olyanképpen, hogy a második felvonásban mint pisztolytöltő egy emberséges fegyvermester szerepel, minélfogva hősünk életben marad és a III. felvonás folyamán elveszi a hitelezők consortiuma által neki praesentált hölgyet, akiről kisért, hogy az apja uzsorás természetéből semmit sem örökölt s így nagy lelkűen duplán is leteszi a 10 ezer koronát a derék iparos kezébe. Ilyenformán: Ha a vége jó, minden jó.

kiható kultur tevékenység kezdeményezését fűzi a nevéhez. *Aldás legyen mindnyájukon!*

A vöröskereszt egyesület estélye.

Pikniknek volt tervezve, egy rövid hét alatt kigondolva és végrehajtva és ime anyagiilag és erkölcsileg fényes, nagy jelentőségű, de emellett kedélyes, kedves bál lett a vöröskereszt egyesület november 4-iki estélye. A bál jellegét az elegáns, gyönyörűen feldisziplintott terem, a bájos fiatal leányok, a szép fiatal asszonyok, frakkos és egyenruhás urak tömege adta az estélynek, a piknik jellegét pedig a feszelen, vidám jókedv, az izletes, pompás buffé, a gyönyörű sátrak. Régi igazság, hogy a hölgyek tündérékként tudnak valamit elővarázsolni, ha akarnak. Hogy még egy szállóigét írjak: azt is jól tudjuk, hogy a hirtelen, gyorsan elhatározott és végrehajtott dolgok sikerülnek a legjobban, az is igaz, hogy az elmúlt héten bármely órában ment az ember ki az utcára, nem látott egyebet mint rendező hölgyeket kocsin és gyalog sietni szerteszét a városban, — de mégis, aki szerdán este a megyeháza nagytermébe belépett, aki végignézett mindent, álmélikodva csapta össze a kezét. Ismerve a rendezőség agilitását és a tagok áldozatkészségét, látva a lázas munkát, nagyon sokat vártunk, — de ennyire mégsem voltunk elkészülve!

Szóval a fényes, a legfényesebb siker koronázta a fáradságos munkát és a szerdai bál est sokáig egyik legkellemesebb emléke lesz a jelenlevőknek. De ezt a gyönyörű eredményt nem csupán a rendezőség és fáradságtalan alelnöknő: meg a buzgó választmányi tagok nagy munkája idézte elő, hanem főttényezője, a főispáni pár iránti általános szeretet és tisztelet volt, amely mintegy a megjelenés és részvétel imponzanságában nyilvánult meg ezuttal. Széll József, főispánunk és bájos neje Ömeltőssága oly lekötőző figyelmességgel és mindenre kiterjedő gondossággal álltak a nemescélú egyesület élére, az ifju elnöknő olyan elbájosító kedvességgel viselte magas tisztét és végzi nemes munkáját, hogy férfit, nőt meghódít. Ez estén is vidáman mulatott a fényestársaság.

A vármegyeház nagytermében, amely még soha sem látott ilyen estélyt, állványon volt elhelyezve a sok-sok nyeregytárgy és a szerenosekerék. A kis ülésteremben pedig három gyönyörű sátor, magyar, román és szász nemzeti motívumokkal képezte az éttermet. Remek szépek voltak a sátrak de hát még a pompás, izletes ételek, de hát még az elbűvölő, nemzetiruhás hölgyek benne!!!

Dr. Benedek Arthurné, és Bisztray Józsefné drága ék zerekkel díszített, nehéz selyem díszmagyarban oly bájos két menyecske volt, hogy nem is találunk szót, ami eléggé méltó lenne hozzájuk. Hát a négy magyar-ruhás leányka! *Gombos Gizike, Fleissig Rezső, Köntzey Margit, Várnai Mariska!* Ki tudna választani a négy közül? Valóban, csak így látja az ember, milyen kár, hogy hölgyeink nem a szép magyar viseletben járnak! Hiszen így is szépek, — de a magyar ruhában szászszépek.

Dr. Turcu Jánosné és Popp Helén a román nemzeti ruha arannyal himzett, keleti szépségével keltettek feltűnést, ugyancsak az öt gyönyörű román leányka: Florea

Mari, Metzián Anna, Popa Radu Cornélia és Turcu Zseni. Azt sem tudta az ember mit csodáljon inkább! a remek, gazdag himzéseket, az arannyal áttört ruhát, vagy bájos viselőjüket!

Chiba Emilné és Glanz Vilmosné a két szép fiatal szász asszony meglepő hűséggel előállított, érdekes jelmeze általános feltűnést keltett. Nagyon bájosak voltak! Essigmann Hermin, Fleischer Margit, Kenz Háni és Lang Matild a négy fiatal szász leány is feltűnően szép volt eredeti, fényes jelmezében. Egyszóval a jelmezeselek gyönyörűek voltak, még hozzá ügyesek is, mert az elbűvölt férfi nép ámulását felhasználva, rengeteg jövedelmet szedtek be a sátrakban felszolgált ételeikért.

9 órakor harsant fel Ruzs kitűnő zenekara, gyönyörű összhanggal fogadván a megjelenő főispáni párt és vendégeiket. Széll József főispán és neje, továbbá: Pekri Sándorné és kedves vendégeik páronként vonultak be és a termet már megtöltő díszes közönség tisztelettel üdvözölte az előkelő vendégeket. Most felharsant a pompás csárdás és bájos, ifju főispánunk nyitotta meg az estélyt. A jó példát ifjaink gyorsan követték és csakhamar vidáman táncolt mindenki.

Éjfélkor sorsjáték volt, szünőrákor vidám vacsora, reggelig pompás tánc és mulatás. Mit mondjunk még? Szeretettelő elnökség és rendezőség gyönyörű, ifju lányok és asszonyok, pompás ételek és italok lehetett-e másképpen mint ahogy volt?

És most jön a tudósító legveszedelmesebb kötelessége: a jelen voltak névsora. Előre is millió bocsánat, ha elfeledtem volna a szépek közül valakit!

Hogy ismétlésekbe ne essem, a főispáni párt és vendégeit, valamint a bájos jelmezeseket nem sorolom újra fel.

Asszonyok: Balla Károlyné, Bedő Ferencné, Belle Sándorné, öz. Benedek Gyuláné, Bocskor Ádámné, öz. Borosnyai Béláné, Borsai Rezsőné, Cserei Béliáné, Deutsch Lipótné, öz. Essigmanné, Fleischer Sámuelné, öz. Fleissigné, Fleisman Hermanné, öz. Fogelné, Fuglevicné, öz. Glanz Károlyné, Gergely Jánosné, Harinat Jenőné, Dr. Hámoszky Oszkárné, Hersényi Imréné, Héjas Pálné, Dr. Hochmann Nándorné, Jakab Antalné, Höhrné, Illner Károlyné, Dr. Kelemen Adolfné, Dr. Kertész Endréné, Kiss Árpádné, Kloncea Miklósné, Kovács Pálné, öz. Köntzey Gyuláné, öz. Krauszné, öz. Kühné, Langné, Metziánné, Mokosay Endréné, Nagy Lázárné, Popa Radu Aronné, öz. Rottler Józsefné, öz. Ruzsné, öz. Sáskáné, Simon Gyuláné, ifj. Steinburgné, Szabó Károlyné, Sztójkáné, Schönbergerné, Szenes Árpádné, Thierfeld Dávidné, Toma Cosztiné, Urdeáné, Várnai Sándorné, Vodraska Vencelné, Walther Istvánné, Wenk Ágostonné, öz. Wolf Frigyesné, Zankó Emilné.

Leányok. Bucholcer Máli, Deutsch Ilus, Egyed Erzi, Fleissig Ilka, Goldberger nővérek, Fogel Frida, Höhr Mici, Jakab Margit, Papp Zseni Krausz Ida, Lessmann Ella, Lux Irma, Ruzs Ilus, Simon Katica, Walter Háni.

A terem, sátrak díszítése, és az estély technikai részének elrendezése Zankó Emil Héjas Pál, Dr. Hámoszky Oszkár rendezők és Dr. Zankó Géza egyleti titkár érdeme.

A krónikás megtette kötelességét, elővette ékesszólásának tárházából minden szép jelzőjét, ha mégsem tudta visszaadni a fényes képet fakó tollával. bocsánatot kér. A vén

megyeháza nagyterme reggeli 5 óráig gyönyörködhetett ebben a fényes képben, harogván falai a szebbnél-szebb akkordoktól!

Halmi Gyula,

H I R E K.

— **Előléptetések.** Damin József, a leMBERGI hadapródiskola tanára, 2. oszt. százados, 1. oszt. századosá lépett elő, ugy-szintén Földes Gyula százados is. Zankó Zoltán hadnagy főhadnagy lett, Kolbe József főhadnagy pedig századosá lépett elő. A fent elsorolt tisztek közül csak Kolbe százados van ugyan jelenleg Fogarason, de mivel a többiekre oly kedvesen emlékszik Fogaras társadalma, helyénvalónak tartottuk az ő örömeiket is regisztrálni, mintegy ezzel véve részt abban. Kolbe százados lapunknak is nagyrabecsült munkatársa és így még fokozottabb az örömeink előléptetése fölött. Mindnyájuknak szívből gratulálunk.

— **Szabad liceumi előadások.** Lapunk legutóbbi számában közreadtuk az 1908—9. iskolai évben tartandó szabad liceumi előadások I. sorozatának sorrendjét. Most abban a helyzetben vagyunk, hogy a II. sorozat előadásait s így az összes előadások sorrendjét teljességében közölhetjük olvasóinkkal. És pedig: I. sorozat. 1. 1908. nov. 7. Krebsz Ernő főgimn. tanár: Spanyolország. (Vetített képekkel.) 2. 1908. nov. 14. Tas Kálmán, főgimn. tanár: Evolúció és darvinizmus. (Vetített képekkel.) 3. 1908. nov. 21. Kelemen Adolf dr., főrabbi: Jeruzsálemi utam. (Vetített képekkel.) 4. 1908. nov. 28. Vodráska Vencel, főgimn. tanár: Nemzeti történelmünk főbb mozzanatai. (Vetített képekkel.) 5. 1908. dec. 5. Lesmann Henrik dr., vármegyei orvos: A modern világitás és egészségügyi jelentősége. 6. 1908. dec. 12. Papp István, főgimn. tanár: Az égi testek. (Vetített képekkel.) II. sorozat. 1. 1909. febr. 6. Kaufmann György dr., főgimn. tanár: A fehér fény összetétele. 2. 1909. febr. 13. Nogra Sextus Camillus dr., köz- és váltóügyvéd: A büntető jog köréből. 3. 1909. febr. 20. László Béla dr., főgimn. tanár: Az ókori színház és színi előadások. (Vetített képekkel.) 4. 1909. febr. 27. Szabó Elemér, kir. tanfelügyelő: A hazai népoktatás fejlődésének főbb mozzanatai. 5. 1909. márc. 6. Babics Mihály, főgimn. tanár: Shakespere egyénisége. (Vetített képekkel.) 6. 1909. márc. 13. Löventritt Andor, okl. vegyész-mérnök és a Brassói Cellulose-Gyár R. I. főtisztviselője: A papiros. (Vetítéssel.) Az előadások az illető napokon (szombat) mindig d. u. 5—6 óráig tartanak a főgimn. V. oszt. tanter-mében. Belépő jegy a 12 előadásra 4 kor. Jegyek válthatók a főgimnázium igazgatóságánál. Az első előadást tegnap tartotta meg Krebsz Ernő tanár, amelyre lapunk legközelebbi számában visszatérünk.

— **Eljegyzés.** A következő értesítést kaptuk: Hadadi Kovácsy Albert kir. törvény-széki elnök és neje nagytóti és woldorfi Apáthy Ilona örömmel tudatják Ilonka leányuknak karathnai Könczey Lajos m. kir. honvéd főhadnaggyal, néhai karathnai Könczey Gyula és néhai gálaspetri Csongrády Eliz fiával történt eljegyzését. Erzsébetváros, 1908 október hó. Özv. karathnai Könczey Gyuláné szül. szárazajtai Józsa Klára örömmel tudatja, Lajos mostoha fiának hadadi Kovácsy Albert és neje nagytóti és woldorfi Apáthy Ilona leányával Ilonkával történt eljegyzését. Fogaras, 1908. október hó. Szívből gratulálunk városunk ezen rokonszenves és csak nem rég eltávozott szülöttének, s kívánjuk, hogy igaz boldogság kísérje majd Hymen rózsaszínű országában.

— **Áthelyezés.** Szentgyörgyi Józsefet, a fogarasi áll. el. iskola-érdemes igazgatóját a vall. és közoktatásügyi miniszter

Kolozsvárra helyezte át. Szentgyörgyi városunk szülötte. Mint ember: derék, becsületes magyar ember. mint pedagógus: eredményeket felmutató lelkiismeretes munkálkodó, mint társadalmi lény: hasznos és tevékeny, mindig készen álló, időt, fáradságot nem kímélő tagja volt Fogaras társadalmának. Ambár családi érzelmei Fogarashoz kötötték, gyermekei növekedésével élénk óhaja volt, hogy magasabb iskolákkal bíró nagyobb városba mehessen, ahol gyermekei neveltetése mégis némi arányba lesz a soványan dotált pedagógusok tárcájával. Felsőbbsége most végre belátta, hogy méltányos a kívánság és Szentgyörgyit Kolozsvárra helyezte át. Bizonyos, hogy Szentgyörgyinek előnyére szolgál ez az áthelyezés, mi mégis sajnáljuk távozását, mert nemcsak lapunk veszít benne érdemes munkatársat, hanem több egyesület lelkiismeretes pénztárnokát, buzgó titkárát stb. sajnálja benne. Szívből óhajtjuk, hogy hasznára és előnyére vállalja az óhajtott hely-csere és kívánjuk, hogy szerencse és boldogulás kísérje új állomáshelyén munkatársunkat. Szentgyörgyi helyére Urbán József körösmezői áll. el. isk. tanító lett áthelyezve. Ha még hozzászámítjuk a Páll Ferenczné és Wagner Adolf helyére jövő új erőket és Gábor Dániel betegség miatti szabadságolását: láthatjuk, hogy az áll. el. iskola régi jónévű gárdájából jelenleg egy sincs már helyén. Egy év alatt milyen változás! Érdeklődéssel nézünk a teljesen új testület munkája elé és reméljük, hogy igyekezni fog a régi jó gárda eredményeit elérni.

— **Új gondnok.** A ref. egyház a Benedek Arthur dr. várm. főjegyző lemondása folytán megüresedett világi gondnoki állásra, — mint halljuk — Málnásy Károly áll. főgimn. tanárt megválasztotta, s a fényes pozícióju álláshoz őszintén gratulálunk. Ugyancsak ezzel egyidejűleg említjük meg, hogy a ref. egyháznál dr. Kertész Endre adóhiv. ellenőr is lemondott pénztárosi állásáról, a melyet szintén legközelebb fognak betölteni. Mindkét tiszteletbeli állást az azt viselő hivatálával való összeférhetetlensége miatt kellett új választás által betölteni. Dr. Benedek mint várm. főjegyző, olyan ügyeket intéz, amelyek érdekelhetik a ref. egyházat és ezért mondott le.

— **A ref. püspök nem jött.** A ref. püspök ide való érkezése nem volt egyéb, mint egy jól felhizlalt kacsa. S ezt a hirt különösen olyan egyének korpoltálták, akik annak idején azt a saját céljaikra használták fel. Hogy tényleg jön-e püspök, s mikor Fogarasra, azt nem tudjuk, de még a püspöki irodában sem tudják.

— **Eszküvő.** Dr. Zala János debreceni főreáliskolai tanár, aki nem régen még városunk arany fiatalágának és társadalmi életének lelkes tagja volt, f. hó 10-én esküszik örök hűséget Sziklay Emil szeretetreméltó kedves leányának Margitnak Debrecenben. Boldogság és megelégedés kísérje a jól megkötött frigyét.

— **Halálozás.** Schul József nagykereskedő, Fogarasvármegye törvényhatósági bizottságának és Fogaras város képviselőtestületének tagja, valamint több jótékonyági egyesületnek elnöke, az izr. hitközség választmányának tagja, élete 51. és boldog házasságának 24-ik évében november hó 5-ik napján elhalt. Temetése e hó 8-án d. u. 2 órakor lesz. Nyugdíjék békében.

— **Köszönetnyilvánítás.** Fedák János kereisorai áll. el. isk. tanító 6 drb régi papírpénzt és 25 drb régi rézpénzt adott át áll. főgimnázium régiség-tára részére, amit ez uton köszön meg az áll. főgimn. igazgatósága.

— **Kis szerencsése nagy.** Köztudomásu, hogy a m. kir. osztálysorsjáték tervezete a legkedvezőbb nyeresi esélyeket nyújtja. Nagy nyeresmények mellett számos kisebb nyeresemények vannak és különösen az, hogy a fele a kibocsájtott sorsjegyeknek — tehát minden második — nyer, az oka, hogy a nagyközönség minden rétege kipróbálja szerencsését.

Ezer és ezer ember lett ily uton szegényből gazdaggá. Az új sorsjáték I. osztályának huzása november 19. és 21-én lesz. Tegyen szerencsekísérletet és vásároljon sorsjegyet az előnyösen ismert Kiss bankházában (Budapest, Kossuth Lajos-utca 13.) mert pontosan és lelkiismeretesen szolgálja ki vevőit és mert Kiss szerencsése nagy.

— **A fogaras-brassói vasut megnyitása** f. hó 6-án ment végbe Ósínkán és Brassóban ismét Fogaras város mellőzésével. Ezzel nem azt mondjuk, hogy a város, vármegye notabilitásait nem hívták meg a megnyitásra, sőt? nagyon sokan zarándokoltak f. hó 6-án reggel vasuton Ósínkára, Brassóba. Főispánunk is részt vett a megnyitáson, de a fogarasi állomásnál, respektive bent a városban nem történt semmiféle maradandó ünnepség bankett, dikciózás, pedig hát, — amint a neve is mutatja — innen kellett volna az ünnepség, magvának kiindulnia s mint az üstökös uszályával azután végig húzódnak volna egészen Brassóig, ahol egy „magnum áldomás”-ban szétpuffanthatott volna, hisz ott az ügyis abban puffant szét!! Brassó evett, ivott, dikciózott, bankettezett a vasut örömeire, Fogaras pedig gyászolt, mintha nem lenne inyére ez a vasut. Mégis csak nagy indolencia a rendezőbizottság részéről, hogy Fogarast mellőzte, de a pénzünk ugyebár jó. Eppen hetivásár volt s ha előre nem tudtuk volna semmit sem. Az új vasuti vonal műtanrendőri bejárása 6-án reggeli fél 11 órakor kezdődött meg a Brassó állomásról kiinduló vonattal. Ezen a vonaton a következők voltak jelen: Stettina József miniszteri tanácsos, Geduly Gyula máv. igazgató, Kelety Dénes műszaki tanácsos, Szücs Andor min. titkár, Jármay Béla kolozsvári, Stankovich Dezső aradi üzletvezető, Finály Lajos máv. felügyelő, a vasuti és hajózási felügyelőség részéről, Jekelius Agorst alispán, Hiemesch Ferenc polgármester Szabó Sándor városi tanácsos, dr. Vajna, Gábor ügyvéd, kamara elnök, Szent Bálint pénzügyigazgató, dr. Zakariás János, dr. Schmidt Károly orsz. képviselő, Paul Vilmos keresk. és ipark. elnök, Simay Gerő alelnök, Karácsony Endre főmérnök, Nagy Béla kulturmérnök, Schiffer Miksa vállalkozómérnök, Bódis Zsigmond, Baumann Károly főmérnök, Szász Zoltán mérnök, Molnár Jenő a Br. H. H. Vasutól. Jövőre még bővebben vissza térünk erre a témára.

— **Mükedvelői előadás.** A ref. Bornemissza Anna nőegylet november hó 14-iki mükedvelői előadására naponként folynak a próbák. A városban nagy az érdeklődés az újdonság iránt, mert hiszen operett, Fogarason mükedvelők által előadva nagy szó. Annál inkább is, mert nem csak a négy főszerep, hanem a legkisebb szerep is kipróbált, kitűnő mükedvelők által van betöltve. Közeledik karácsony, a sok beteg özvegyasszony, árva kis gyermek didereg a fűtetlen szobában, meleg ruha nélkül. Mivel az est tiszta jövedelméből fog ez a jótékony nőegyesület a keresetnélküli szegényeknek fát, ruhát és kenyert adni karácsonyra, — számít a közönség áldozatkészségére annyival is inkább, mert a szerény belépődíjon kívül senkinek sem kerül többé az estély. Vendéglősről azonban gondoskodva van, hogy aki akar, ne nélkülözze az ételt és italt. A meghívók a hét elején mennek szét.

KÖZGAZDASÁG.

Chrysanthemumok.

Utasok és kutatók, kik Japánban megfordultak, régen tudták, hogy a ma oly hatalmas jelentőségre emelkedett virággazdag keleti szigetországban chrysanthemumok csodás nagyságban és megszámlálhatatlan változatokban neveltetnek és kultiváltak. Minden, ami ezen esodás exotikus országból azon időkben szárnyra kapott, úgy az akkori jelentések is kételkedéssel fogadtattak és csak

félig-meddig találtak hitelre. Végre mégis, körülbelül 32 évvel ezelőtt, angol kertészek odautaztak meggyőződni a csodavirágokról. És nem hiába, — szakavatott látásukkal, csodálattal és bámulattal telve szemlélhették azt az óriási nagyságot és nem sejtett alakokat, melyeket e jelentéktelen és szerény kerti növény a japán kertészek művészete és szorgalma folytán elővariált. Tanulmányozták tenyésztését és életmódját behatóan és a legpompásabb fajtáknak nem csekély számát magukkal hozták Európába. Itt aztán több évi aklimatizáció (éghajlathoz való hozzászoktatás) és tenyésztési kísérletek után csakhamar a tökéletesség ugyanoly magas fokára emelték a chrysanthemumot, mint a milyent a japán élőképek felmutattak. Angliából legott elterjedt a chrysanthemum-tenyésztés Franciaországba és Észak-Amerikába s a sok meglepő eredmény valóságos chrysanthemum kultuszt teremtett a versenyző kertészek között, — rövid időn belül az összes kertészkedő országokban igaz lelkesedéssel tenyésztették.

Hazánkban az ismert Mühle Árpád temesvári cég kertészeti telepe volt az, hol legelőször nevelték fel chrysanthemumok mesés nagyságu virágokkal és ugyancsak onnan kerültek ezen óriásvirágok a közönség közé.

Mühle Árpád ur Angliában és Amerikában a legelső chrysanthemum-tenyésztőknél behatóan tanulmányozta tenyésztését a ma oly ünnepezt téli virágnak és a magyarországi éghajlathoz való több évi hozzáalkalmazkodásáig elért végre ugyanoly nagy-szerű eredményeket, mint a milyeneket az angol és amerikai tenyésztők elértek. Tapasztalatait a múlt évben megjelent „A Chrysanthemum Tenyésztése”, saját kiadás, ára 2 korona — című művében leírta s évenként megjelenő őszi árjegyzéke, mely érdeklődőknek kívánatra ingyen és bérmentve megküldetik, mindig felsorolja a legszebb és legújabb fajtákat, amelyek az őszi hónapok folyamán virítani fognak és ugyanakkor szétküldésre kerülnek.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:
THERFELD DAVID.

NESTLÉ
GYERMEKELSZITJE
CSECSEMŐK LABBADOZÓK
GYOMORBÁJOSOK RÉSZÉRE.
A LEGJOBB ALPESITTEJ TARTALMAZTA
Egy doboz ára 1 kor. 80 fill. kapható minden gyógyszerárban
és drogeriában, ugyanott ismerhető iratok ingyen.

Fogaras vármegye alispánja.

Sz.: 9695—908. alisp.

Versenytárgyalási hirdetés.

Fogarasvármegye közkórházánál az 1909. évre szükségeltető élelmi cikkeknek vállalat

utján való biztosítása céljából írásbeli versenytárgyalást tűzök ki és felhívom mindazokat, kik ezen cikkek szállítását elvállalni óhajtják, miszerint egy koronás okmánybéllyel ellátott, szabályszerűen kiállított, sajátkezűleg aláírt és pecséttel lezárt, sér-tetlen borítékban elhelyezett szabályszerű felirattal ellátott ajánlataikat közvetlenül vagy posta útján alulírott alispánhoz folyó évi november hó 16-áig délelőtt 10 óráig okvetlen adják be, mivel később érkezett vagy szabálytalanul kiállított ajánlatok tekintetbe vétetni nem fognak.

I. csoport.

Tejszükséglet körülbelül 8100 liter.
Tejföl 50 „
Aludttej 400 „

II. csoport.

Hus és zsir körülbelüli szükséglet:
1. Marhahus 2000 kg.
2. Borjúhús 400 „
3. Zsir 800 „

III. csoport.

Lisztnevelők körülbelüli szükséglete:
1. Liszt 1300 kg.
2. Buzaliszt kenyér 6800 drb.
előző napi sütésű és 1,32 kg. súlyú s kerekded kenyerek értendőek, melyek négy részre szelve 4 adagnak — — — 33 dk. megfelelnek.
3. Zsemle $\times = 120$ gr. 45000 drb.

IV. csoport.

Fűszerneműk megközelítő szükséglete:
1. Rizskása 150 kg.
2. Gyöngykása 150 „
3. Zsemlekása (grisz) 150 „
4. Sárga kása 150 „
5. Só 500 „
6. Bors 5 „
7. Paprika 5 „
8. Fahéj 5 „
9. Köménymag 20 „
10. Kávé 50 „
11. Cukor 300 „
12. Ecet 300 liter.
13. Citrom 365 drb.
14. Tojás 6000 „
15. Tea 2 kg.
16. Rum 10 liter.
17. Cognac 10 „
18. Ásványvíz 100 „

V. csoport.

Zöldségfélék átlagos szükséglete:
1. Murok 1200 kg.
2. Petrezselyem 1000 „
3. Kalarábé 1200 „
4. Zeller 300 „
5. Hagyma 1200 „
6. Fokhagyma 25 „
7. Lencse 850 „
8. Borsó 850 „
9. Bab 850 „
10. Burgonya 2000 „
11. Káposzta 1200 drb.
12. Kelkáposzta 600 „
13. Ugorka 2000 „

Feltételek:

Vállalkozó köteles a cikkek kifogástalan jó minőségben a megállapított egységárban a szükséges és időről-időre megállapított mennyiségben hiánynélkül a vármegyei közkórházhoz szállítva kórházgondnoknak elismervény ellenében átadni.

A gondnok által minőség vagy mennyiség tekintetében kifogásolt cikkek tartozik szállító jó minőségűvel kicserélni, illetőleg mennyiségileg pótolni. Ha pedig szállító a gondnoki kifogást sérelmesnek tartja,

akkor a kórházi igazgató-főorvoshoz, vagy helyetteséhez folyamodhatik, kinek határozata ellen a kórházi kezelő bizottsághoz fordulhat, mely bizottság minden további jogorvoslat kizárásával dönt.

A véglegesen visszautasított cikkek a menyiben más kifogástalanokkal nem pótolhatnának, szállító költségére más helyről szereztetnek be a kórház gondnoka által és a netaláni árkülönbözet a szállító keresetéből visszatartatik, esetleg biztosítékából bírói közbenjárás nélkül levonatik, mely esetben vállalkozó tartozik a biztosítékot 8 nap alatt az eredeti összegre mindannyiszor kiegészíteni, ellenesethen jogositva van az alispán a szerződési viszonyt legott megszüntetni.

A szállított cikkek ára minden hónap végével utólagosan kifizettetik beadott számla alapján szabályszerűen bélyegelt nyugta avagy megrendelési könyv ellenében.

Az ajánlatba tisztán kiirandó, hogy versenyző a szállítási feltételeket ismeri s azoknak magát aláveti, továbbá az árak mennyiségileg, kilogrammonként, — illetőleg literenként vagy darabonként, úgy számmal, mint betűvel is kiirandók.

Minden szükségleti csoport után bánatpénzül 50 korona leteendő a fogarasi kir. állampénztárba készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban és az erről szóló adóhivatali nyugta az ajánlathoz csatolandó. Odaitelés esetén a bánatpénz összeg biztosítékul tartatik vissza a vállalati idő lejártáig.

Fogaras, 1908. október hó 26-án.

Belle Sándor,
alispán.

Sz.: 3240—1908. tkvi.

ÁRVERÉSI HIRDETÉS. KIVONAT.

A sárkányi kir. járásbíróóság mint telek-könyvi hatóság közhírré teszi, hogy Dr. Fejérvári Adolf bagyatéka csődtömege végrehajtatónak Mijea Stán, János György s neje végrehajtást szonvedő elleni 1470 kor. tőkekövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a brassói kir. törvényszék (a sárkányi kir. járásbíróóság) területén levő Felsőkomána község határán fekvő a felsőkománai 151. sz. tjkben foglalt s Mijea Stán János György nevében álló

513	hrs. ingatlanra	30 kor
707	„	26 „
773/1	„	33 „
813	„	9 „
821	„	14 „
1056	„	27 „
1231	„	7 „
1534	„	3 „
1536	„	4 „
1538	„	5 „
1540	„	18 „
1612/1	„	12 „
2150. 2153. 2156.	„	18 „
2385	hrs.	12 „
2434/1	„	7 „
2698	„	18 kor.
kikiáltási árban a felsőkománai 431. számú tjkben foglalt, Mijea Stein János György nevében álló		
28	hrs. ingatlanra	4 kor.
328	„	23 „
2710	„	9 „
2820/1	„	1 kor.
kikiáltási árban; a felsőkománai 488. számú tjkben foglalt, s Franku János (kinek neje		

Comsia Ilona) Franku Maria férj. Comsia, Franku Anna férj. Mujea, Francu Márta férj. Secea és Franku Mária férj. Gubernát Miklósné nevein álló 2708, 2711 hrszámú ingatlanra 39 korona kikiáltási árban —, a felsőkománai 338. sz. tiben foglalt Franku János (kinek neje Comsia Ilona) és Franku Anna férj. Mijea Györgyné nevein álló 754 hrszámú ingatlanra 61 kor. kikikiáltási árban, a felsőkománai 486 sz. tiben foglalt Francu Anna férj. Mijea Györgyné nevén álló 329 hrsz. ingatlanra 2 kor. 567/2 " " 12 " 706 " " 15 " 1183/2 " " 22 kor. kikiáltási árban s végül a felsőkománai 600 sz. tiben foglalt Franku János (kinek neje Comsia Ilona (Francu Maria férj. Comsia, Franku Anna férj. Mijea, Francu Maria férj. Gubernát Miklósné nevén álló 5. 6. hrszmu ingatlanra 330 korona kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az 1908. november 14. napján délelőtt 9 órakor felsőkomána község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 20 %-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t. c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi nov. hó 1-én 3333 sz. a. kelt igazságügy miniszteri rendelet 8 §-ában kijelölt ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Sárkány, 1908. aug. 25-én.

A kir. tkvi hatóság.

Cáspar,
kir. járásbíró.

ZONGORA-HANGOLÓ ÉS JAVÍTÓ!!

Kiváló szakember, volt helyettes a császári és királyi udvari operában Bécsben.

Ajánlja magát mindennemű javításokra legjutányosabb árban.

Zongorahangolás 6 korona.

Lakása: Hid-utca 4. sz.

Kiváló tisztelettel

Éber Bernát.

Egy nagyon jókarban levő

koncert-zongora

jutányos áron

= ELADÓ. =

Bővebbet a kiadóhivatalban.

„M-i-i-t?” — „Papa megengedte! Hisz' valódi Jacobi-féle Antinicotin-cigarettafüvelek fadobozban.

Figyelem! Csak a „JACOBI” jelzéssel valódi! Minden fadoboz egy érdekes bűvészkártyát tartalmaz.

Van szerencsém Fogaras város és vidéke közönségének tudomására hozni, hogy ujonnan alakult

temetkezési vállalatom

helyisége Fogarason a Bethlen-utca 5. sz. alatt (a Mazura-féle házban) van.

KUNZ ANTAL.

Divatos férfiruhákat

téli kabátokat

rendeljük ott a hol megbízható garanciát kapunk, mint ilyen elsőrendű céget ajánljuk t. olvasóinknak a **FÓVAROSI VERSENYSZABÓ SÁGOT Budapest, Thököly-ut 3.** ahol **30 koronaért** készítenek mérték után saját műhelyünkben remek szabásban és finom kivitelben divatos és elegáns férfiruhákat vagy télikabátokat a legfinomabb szövetekből. Fenti cég kívánatra vidékre mintákat bérmentve küld.

2 jókarban levő szabadon futó

bicikli

jutányos áron

= ELADÓ. =

Bővebbet

a kiadóhivatalban.

Menetrend.

Oda				Kiskapus — Nagyszében				Vissza			
Szv.	Tvszsz.	Szv.	Vv.	140				Vv.	Tvszsz.	Szv.	Szv.
I-III.	I-III.	I-III.	I-III.	I-III.	I-III.	I-III.	I-III.	I-III.	I-III.	I-III.	I-III.
8402	8464	8404	8412	ind.	Bpest k. p. u. (Nagyv. át 126) érk.	7 ²⁰	—	7 ⁵⁰	6 ⁴⁰		
—	—	—	—	"	Bpest kpu. (Aradon át 153, 126) érk.	9 ⁴⁰	12 ²⁵	12 ²⁵	1 ¹⁵		
—	—	—	—	"	Kolozsvár (126) — érk.	5 ²¹	—	10 ⁵⁰	6 ¹⁰		
—	—	—	—	"	Brassó (126) — érk.	2 ⁰⁹	8 ⁵⁰	10 ⁰⁰	4 ⁵²	7 ¹²	
228	502	11 ²⁰	710	ind.	Kiskapus (étk.) (126) — érk.	9 ²³	3 ⁰²	6 ¹⁵	12 ³³		
—	510	—	718		Asszonyfalva 2. sz. őrház —	9 ¹⁶	2 ⁵⁴	—	—		
240	520	11 ³⁴	729		Szászegerbegy 4. sz. őrház —	9 ⁰⁷	2 ⁴⁴	6 ⁰³	12 ²³		
230	532	11 ⁴⁴	741		Nagyselyk —	8 ⁵⁷	2 ³³	5 ⁵⁵	12 ¹⁵		
254	538	11 ⁴⁸	747		Nagyselyk megálló 8. sz. ő. —	8 ⁴⁰	2 ²⁵	5 ⁵⁰	12 ¹⁰		
301	548	11 ⁵⁵	757		Vessződ 10. sz. őrh. —	8 ⁴⁰	2 ¹⁵	5 ⁴²	12 ⁰³		
317	611	12 ¹⁶	821		Ladamos —	8 ²⁵	1 ⁵⁷	5 ²⁰	11 ⁵¹		
334	632	12 ³³	842		Vizaknafürdő 19. sz. őrh. —	8 ⁰⁵	1 ³³	5 ¹⁴	11 ³⁷		
340	640	12 ³⁹	850		Vizakna —	7 ⁵⁸	1 ²⁷	5 ⁰⁸	11 ³⁰		
344	646	12 ⁴³	856		Kisestűr 22. sz. őrház —	7 ⁵¹	1 ¹⁰	5 ⁰²	11 ²⁵		
354	659	12 ⁵³	909		Nagyszében-Gyárváros 25. ő. —	7 ³⁷	1 ⁰³	4 ⁵⁰	11 ¹⁴		
358	705	12 ⁵⁷	915	érk.	Nagyszében (étk.) (139, 142-143) ind.	7 ³¹	12 ⁵⁸	4 ⁴⁵	11 ¹⁰		
812	—	5 ⁴⁸	—	érk.	Fogaras (139) — ind.	3 ³³	—	—	4 ⁴²		
—	—	8 ⁵⁸	—	"	Alvinc (143) — ind.	2 ⁰⁰	7 ⁴⁰	—	4 ²¹		
557	—	2 ³¹	—	"	Nagydisznód (142) — ind.	6 ²⁷	—	2 ⁴⁸	9 ³⁵		
506	—	2 ¹³	—	érk.	Verestoronny (141) — ind.	5 ⁰⁷	—	2 ¹⁴	9 ¹⁷		
630	—	3 ⁴⁰	—	"	Cáineni (141) — ind.	—	—	12 ¹⁰	7 ³¹		
120	—	10 ²⁰	—	"	Piatra (141) — ind.	—	—	7 ¹⁵	2 ⁵⁸		
635	—	—	—	"	Corabia (141) — ind.	—	—	—	9 ³⁵		
830	—	5 ⁴⁰	—	"	Bucarest (141) — ind.	—	—	11 ⁴⁰	7 ³⁸		

Globin a legjobb és legfinomabb Czipó tisztítószer
Egyedüli gyáros Fritz Schulz jun. részv. társ. Lipcse és Eger.

Pesti Magyar Kereskedelmi Bank nagyszebeni fiókja

Alapított 1841-ben.

Nagy piac 2. szám.

Alapított 1841-ben.

Alaptőke és tartalékalapok 93 millió korona.

Betétek elfogadása takarékpénztári könyvecskékre
folyó számlára és pénztári jegyekre.

Értékpapírok, idegen pénzek, érepénzek vétele és eladása.

Értékpapírok átvétele őrzésre és kezelésre.

Kölcsönök nyújtása értékpapírokra mérsékelt kamat mellett.

Szelvények és kisorsolt értékek beváltása.

Bel- és külföldi váltók és utalványok leszámítása v. vásárlása.

Katonai házassági óvadékok beszerzése.

Sorsjegyek árfolyamvesztés elleni biztosítása.

Tőzsdei megbízások teljesítése.

Tőkebefektetésre különösen alkalmasak a Pesti M. Kereskedelmi Bank 4% és 4½% adómentes záloglevelei és községi kötvényei, melyek a közigazgatás minden ágazatán biztosítékul és bántépénzül elfogadtatnak. Ezen óvadékképes záloglevelek és községi kötvények árvapénzek elhelyezésére, valamint katonai házassági óvadékokra alkalmasak.

Minden a bank és takarékpénztári üzlettel kapcsolatos ügyben úgy szóbeli, mint írásbeli uton díjmentes felvilágosítás.

A készlet gyorsabb eladhatása miatt

Caspari Frigyes

és Társai

Medgyes (Nagyküllöm.)

faiskolái

leszállított áron ajánlják összes faiskolai cikkeiket u. m.: magonc, kőmagu és csontár gyümölcsfákat, pöszmete és ribiszke cserjéket, malnákat, földieprot, díszcserjéket, gyümölcsfa vadonocokat, sövénynek valót, tullelű fákat, rózsákat stb.

Árjegyzék kívánatra bérmentve.

Hirdetések

jutányos árban felvételnek
e lap kiadóhivatalában.

PÉNZ

KÖLCSÖNT

kieszközünk 1800 K. évi fizetéstől kezdve köztisztviselőknek és katonatiszteknek a legtöbb esetben kezes nélkül, kötelevényre 10–30 éves törlesztésre 6–6½% kamatra. Régi tartozásokat előnyösen konvertálunk. Minden köztisztviselő tegyen hozzánk kérdést a szükségelt kölcsön tárgyában, mert vállalatunk a legnagyobb bankokkal állván összeköttetésben, módjában áll az egyáltalán elérhető legnagyobb összegű kölcsönt a legelőnyösebb feltételek mellett kieszközölni.

Levélbeli kérdezősködéskor okvetlen megirandó a kölcsöntkérő neve, állása, lakhelye, kora, szolgálati ideje, fizetése, fizetését terhelő tartozások összege és hogy van-e biztosítási kötvénye. Ezek közlése után mi díjtalanul részletes felvilágosítással szolgálunk. **Előleges költséget nem kérünk, a közvetítési díj pedig a kölcsön felvétele után fizetendő.**

Váltókölcsönt magánosoknak, tárcsahitelt nagyobb kereskedőknek, vállalkozóknak stb. továbbá kölcsönt biztosítási kötvényre, sorsjegyekre, értékpapírokra, katonai házassági óvadékokra, vidéki takarékpénztárak és bankok részvényeire egy nap alatt legolcsóbban folyósíthatunk. Kérdezősködéshöz válaszbélyeg csatolandó.

Gerő Testvérek,

törv. sz. bej. hitelvállalata: Budapest, VIII. Rákóczi-ut 57. sz.

Egy teljesen új

kredenc

olcsó áron

ELADÓ.

Bővebbet

a kiadóhivatalban.

Kitűnő minőségű és legmagasabb szilárdságú Portland-Cementet ajánl olcsó áron a

Portland-Cement-Gyár

Brassóban.

Fogarasra kapható: Gebauer W., Schul H. és Thierfeld L. urak kereskedéseiben.

Ny. Thierfeld Dávid könyvnyomdájában, Fogarasra.